

„Kritiske identitetsteorier“ er overskriften på andet hovedafsnit, hvor fire teorier, der er valgt ud fra kriterier om almen udbredelse, fremadrettethed og forskellighed, tages under grundig behandling. Først vender Frello delvist tilbage til temaet fra kapitel 2 med Zygmunt Bauman, idet hun beskriver hans skildring af vilkårene for både individuel og kollektiv identitetsdannelse i henholdsvis den faste og flydende modernitet. Af Baumans vigtigste pointer kan påpegningen af identitet som problem og analysen af begrebet *ambivalens* fremhæves. Hos Pierre Bourdieu skifter fokus efterfølgende fra en overordnet tidsdiagnose til en analyse af specifikke sociale fænomener. Selvom Bourdieu ikke har lagt navn til en egentlig identitetsteori, viser Frello gennem udlægningen af begreber som habitus, symbolsk kapital og felt, hvordan hans generative strukturalisme kan bruges til at stille skarpt på identitetskonstruktion i forholdet mellem sociale strukturer, betydningsdannelse og magt. Frello samler dernæst trådene op fra kapitel 4 med en klarlægning af Ernesto Laclaus og Chantal Mouffes poststrukturalistiske diskursteori. Identitetsbegrebet indskrives hos Laclau og Mouffe i kampen for diskursiv hegemoni, og det bliver således klart, hvordan identitetsskabelse kan analyseres som et konstant forsøg på en endelig, men umulig, betydningsfastlæggelse. I niende og sidste kapitel imødekommer Frello delvist min indledende kritik med gennemgangen af Stuart Halls identitetsbegreb og hans teori om forholdet mellem Vesten og Resten. Her fremgår især Halls bestemmelse af identitet som et begreb under *erasure* som et vigtigt bidrag til kritisk identitetsforskning.

Frello når således vidt omkring og opfylder også på fornem vis sin hensigt med bogen, som hun gentager afslutningsvis: at skærpe læserens blik for de teoretiske og metodologiske muligheder, begrænsninger og konflikter, der er forbundet med identitetsbegrebet. Men et afgørende spørgsmål lader hun altså stå uberørt: Skal begrebet identitet overhovedet have sin gang i fremtidig academia?

Jeppe Langkjær

Stud.mag.

Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier (ToRS)

Københavns Universitet

KATHARINE CHARLESLEY (ed.): Transnational Marriage. New Perspectives from Europe and Beyond. New York and Abingdon: Routledge. Taylor & Francis Group 2012. 250 sider. ISBN 978-0-415-58653-5. Pris: £80.

Routledge har endnu en bog ude, nr. 26 i sin serie „Research in Transnationalism“. I denne ombæring er det transnationale ægteskaber, der får en kærlig omgang. Antologien er redigeret af sociolog Katharine Charlesley, der selv har været

toneangivende inden for feltet de senere år. Antologien byder på 11 kapitler fra forskellige dele af verden – dog med klar overvægt af studier relateret til Storbritannien. Bidragene er primært skrevet af sociologer og er tematisk organiseret i fire dele om henholdsvis „Concepts“, „Legal Contexts“, „Marriage, Transnationalism and Belonging“ samt „Gender, Power and Visibility“.

De første to kapitler giver en generel indføring i feltet og den eksisterende forskning omkring transnationale ægteskaber og ægteskabsmigration. Det forekommer imidlertid lidt nørdet at bruge så meget plads på at diskutere begreber, eftersom de ni følgende kapitler alligevel anvender forskellige definitioner. Forskere med en specifik interesse i feltet vil givet sætte pris på denne ekskurs, mens den mere bredt funderede læser sikkert vil blive lidt utålmodig over den langsomme opstart.

Anden del om lovgivningsmæssige kontekster rummer to interessante bidrag. Helena Wray giver en historisk udredning af, hvordan Storbritanniens grænsekontrol og regulering af ægteskabsmigration er blevet mere afdæmpet, efter at Labour-regeringen tog over i 1997, hvorefter man i Heathrow lufthavn blandt andet gik væk fra at foretage „virginity tests“ på kvindelige ægteskabsmigranter fra Sydasiens (s. 47). Des mere beskæmmende bliver Martin Bak Jørgensens gennemgang af udviklingen og intensiveringerne i de danske familiesammenføringsregler siden 2002. Kapitlet diskuterer, hvilke politiske forestillinger og rationaler der ligger til grund for tilblivelsen af den aktuelle danske lovgivning.

I tredje del optegner Maunaguru Sidharthan og Nicholas van Hear konturerne af et nyt forskningsfelt inden for transnational ægteskabsmigration, idet de diskuterer, hvordan indgåelse af transnationale ægteskaber, særligt efter at vestlige lande har gjort det betragteligt sværere at opnå asyl, kan være en strategi for srilankanere til at undslippe væbnet konflikt og borgerkrig i deres hjemland. Et transnationalt ægteskab bliver altså her en form for flugt. Tilsvarende scenarier kan også på (kort) sigt blive et tema i den hjemlige danske kontekst, når de relativt nyankomne grupper af flygtninge fra krigen i Irak og Afghanistan skal giftes.

Fjerde del præsenterer interessante artikler om „Thai-Brides“ i Storbritannien (Jessica Mai Sims) samt en analyse af bryllupsvideoers centrale betydning, når de cirkuleres og konsumeres i lokale og transnationale familienetværk blandt indiske migranter (Kanwal Mand). Mest interessant er dog Annika Liversages artikel om, hvordan et stigende skilsmissetal blandt tyrkiske migranter i Danmark har ændret ved familiemønstre, autoritetsformer og kønsrelationer. Qua sit fokus på skilsmisse og brudte transnationale relationer giver artiklen indblik i et aspekt af migrantfamiliers liv, der hidtil ikke har haft stor bevågenhed.

Mange kapitler i antologien underbygger deres analyser grundigt med tal, statistik og diverse grafer. Hvor det i nogle fremstillinger kan være lidt udmattende, virker det godt i denne sammenhæng, fx i Katherine Charsleys afsluttende kapitel, hvor hun med statistisk materiale sammenligner ægteskabsmigration til

Storbritannien fra Filippinerne, Australien, Somalia og Pakistan. De mange tal og grafer udgør en visuel repræsentation af de mønstre og forandringer over tid, som hendes analyse forklarer.

Samlet set lover antologiens titel *Transnational Marriage. New Perspectives from Europa and Beyond* dog nok lidt mere, end den kan holde. Den handler ganske rigtigt om transnationale ægteskaber mellem ægtefæller placeret i forskellige destinationer verden over. Og selv om antologien præsenterer nye perspektiver (i forhold til det transnationale ægteskab som en flugtstrategi og vedrørende skilsmisssers betydning for globale migrantfamilier), følges de ikke til dørs og bliver derfor aldrig rigtigt andet end netop perspektiver. Man kunne også kritisk anføre, at antologien på den ene side er lidt indforstået qua sin overvægt af studier med britisk afsæt. På den anden side forekommer antologien overambitiøs i sit forsøg på at favne ægteskabsmigration som fænomen i bredeste forstand. Redaktøren har sat sig mellem to (ja, faktisk flere) stole. Læseren bliver aldrig rigtig klar over, hvilke kriterier der ligger til grund for redaktørens valg af de elleve bidrag, samt hvad der eventuelt er udeladt med den aktuelle prioritering.

Det sagt, er det stadig en velredigeret solid antologi, både for folk med specifik interesse for ægteskabsmigration og for den nysgerrige læser uden større forhåndskendskab til feltet. Antologien vil også egne sig fint til undervisningsbrug. Routledges „Research in Transnationalism“ udgives imidlertid i hardbackformat og er ret dyr. Lån den på biblioteket, eller køb den om et års tid, når den udkommer som paperback.

*Mikkel Rytter, adjunkt
Institut for Kultur og Samfund
Aarhus Universitet*

HELLE JOHANNESSEN & ANN OSTENFELD-ROSENTHAL: Alternativ behandling – praksis og fakta. København: Munksgaard 2012. 132 sider. ISBN 978-87-628-1092-1. Pris: 178 kr.

Alternativ behandling – praksis og fakta er en præsentation af alternativ behandling, af dens praksis, dens udøvere og dens brugere og af forskningen i alternativ behandling. Bogen henvender sig til professionelle og studerende i det etablerede sundhedssystem. Bogen er bygget op over 13 korte kapitler. De første fem kapitler introducerer bredt til alternativ behandling (kapitel 1-5), dernæst følger tre kapitler med fokus på alternativ behandling set fra brugernes perspektiv (kapitel 6-8), tre kapitler med fokus på forskningen i alternativ behandling (kapitel 9-11), et kapitel om reguleringen af alternativ behandling i Danmark og EU (kapitel 12),